

ЧЕРКАСЬКИЙ КРАЙ – ЗЕМЛЯ БОГДАНА І ТАРАСА

(з нагоди 60-річчя утворення Черкаської області)

України рідної окраса

Край пісень і золота – зерна,

Ти колиска нашого Тараса –

Чарівна черкаська сторона

Д. Луценко

Черкащина... Край з багатою історією і самобутньою духовною культурою. Навіть той, хто не бував тут і не бачив ні високих дніпровських круч, ні безкраїх полів, не зачаровувався краєвидами Дніпра-Славути і Надросся, добре знайомий з цим краєм, бо ж від давніх часів і до наших днів пролягли тут стовпові дороги історії ...Скроплена потом, зрошена кров'ю, черкаська земля виростила не одну когорту славних борців за волю і незалежність рідного краю. Саме тут формувався звитяжний дух нашого народу, звідси світле полум'я визвольної війни розпросторилося по всій Україні, тут за народ піднесли голос і шаблі відважні гайдамацькі ватажки, тут у Холодному Яру збирались нескорені народні месники.

На землі черкаській квітував державницький розум і полководницький талант Богдана Хмельницького. Тут народився і звідси пішов у світ великий син українського народу Тарас Григорович Шевченко.

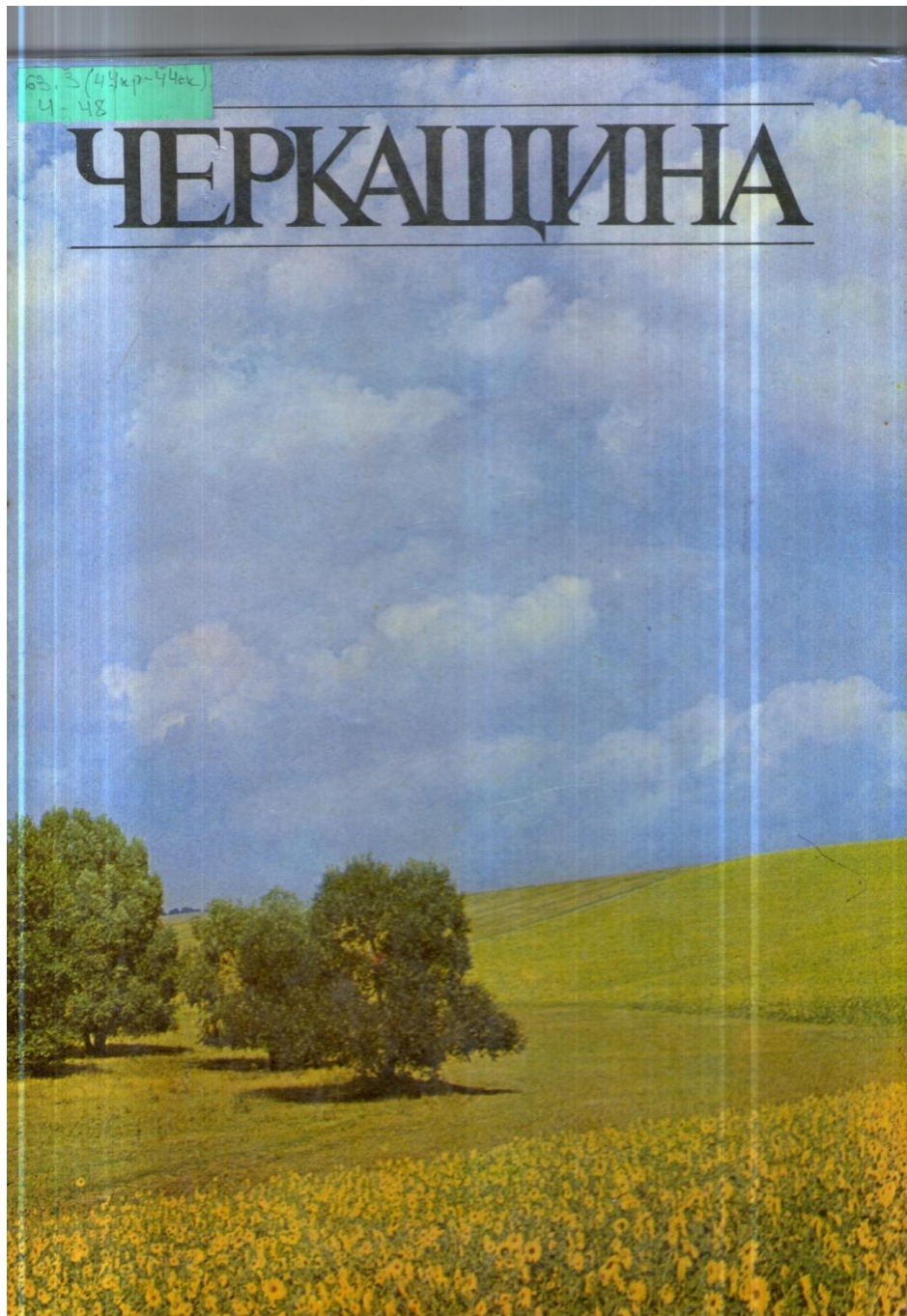
В 2014 році виповнюється 60 років від утворення Черкаської області – невід'ємної складової частини незалежної Української держави, унікального історичного краю, з яким пов'язано багато вікопомних подій вітчизняної історії.

За час, що минув від утворення області, Черкащина утвердилася не лише як адміністративно-територіальна одиниця, а й сформувалася як важливий економічний та культурний регіон держави, який уособлює найбільш характерні риси українського народу і відіграє важливу роль в державотворчих процесах сучасної України. Тут, в духовному і географічному центрі України народилися і примножують славу батьківщини нинішні покоління черкащан.

Черкащина в контексті історії України : матер. Третьої науково-краєзнавчої конф. Черкащини, присв. проблемам охорони, збер. і викор. історико-культ. спадщини / Черк. обл. орг. Всеукр. спілки краєзн., ЧНУ ім. Б. Хмельницького, ЧДТУ, ОШОПІ, Черк. обл. краєзн. музей. – Черкаси : видавець Чабаненко Ю. А., 2008. – 384 с.

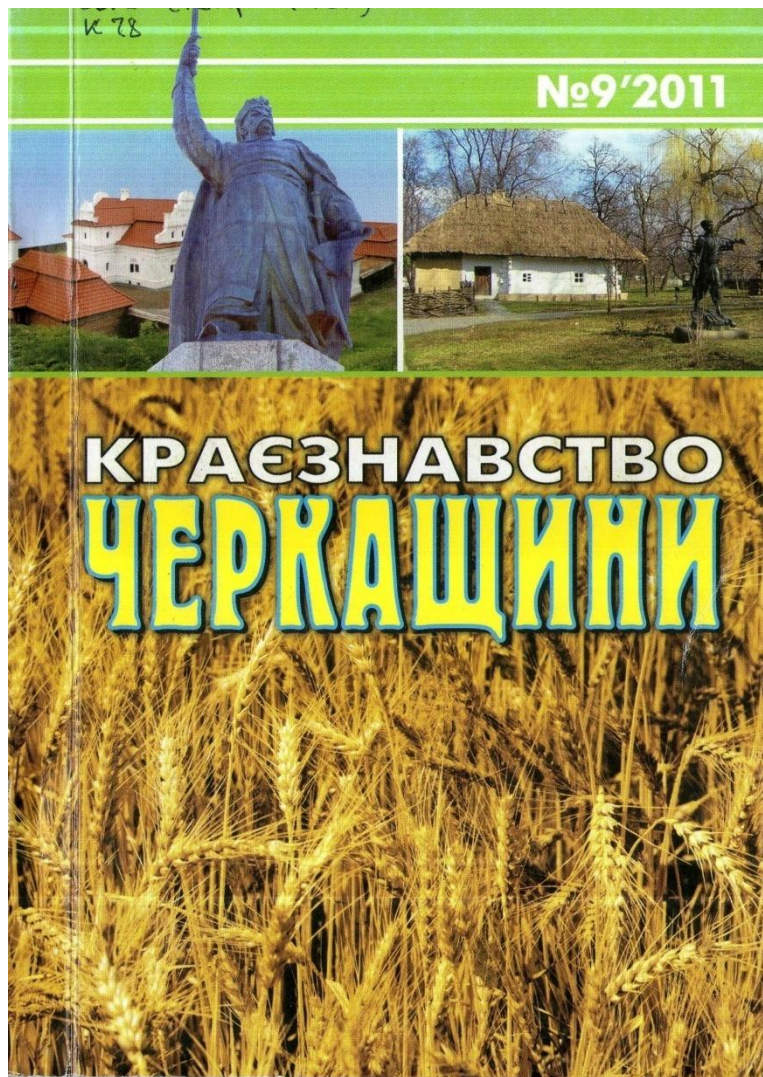
Збірник статей конференції присвячений науковим засадам дослідження історії Черкащини, актуальним проблемам пам'ятникоохоронної роботи та пізнавально-виховному потенціалу історико-культурної спадщини.

Черкащина : землі квітучої краса : фотоальбом / фото М. Плаксіна ; упор. та вст. слово Ю. Черченка. – К. : Мистецтво, 1984. – 96 с., іл.

Альбом знайомить читачів з однією з наймальовничіших областей України – Черкащиною, яка дала світові видатного українського поета Тараса Шевченка, талановитого полководця Богдана Хмельницького, славний козацький рід Симиренків, видатних письменників, художників, діячів освіти та культури. На цій землі відбулася одна з найбільших битв Другої світової війни – Корсунь-Шевченківська. Численні музеї, пам'ятки історії та архітектури, неповторна краса природи Черкаського краю знайшли широке відображення на сторінках видання.

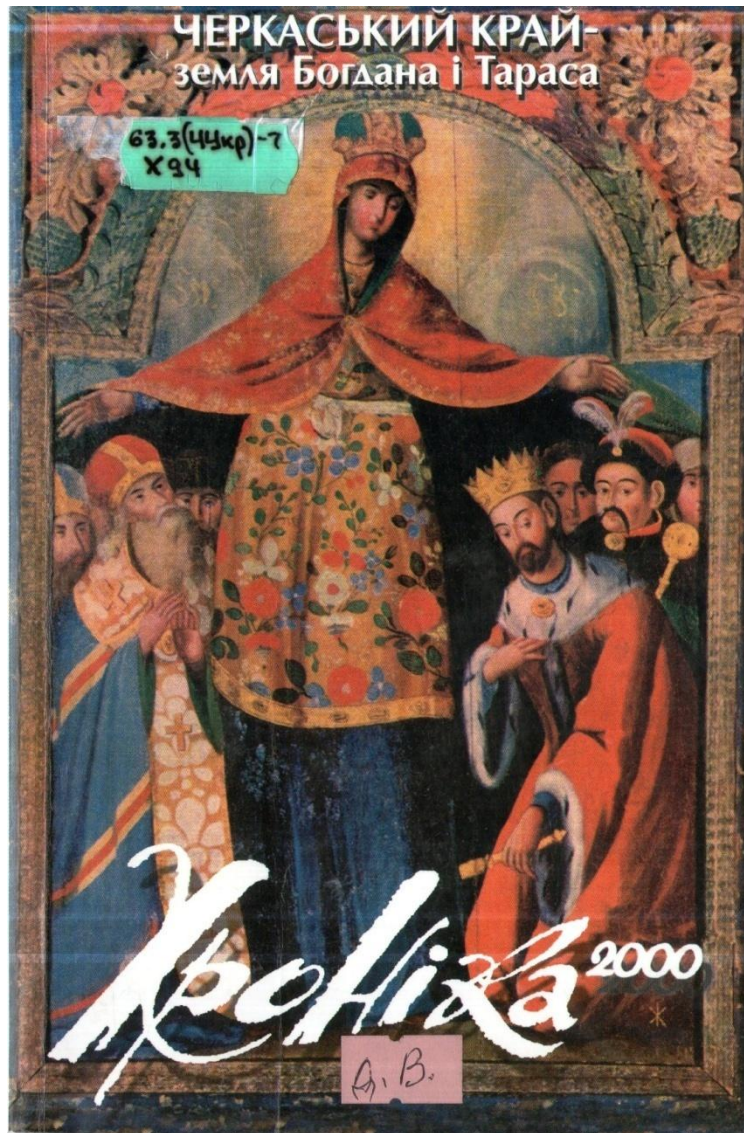

Краєзнавство Черкащини : науково-популярне видання Черкаської обласної організації Національної спілки краєзнавців України / ред. кол.: В. М. Мельниченко, М. І. Борщ, Т. А. Клименко [та ін.]. – Черкаси : Вертикаль, 2011. – 252 с.

У науково-популярному виданні, присвяченому 20-річчю Незалежності України, вміщені матеріали та ілюстрації з історії Черкащини. Це статті і краєзнавчі розвідки про відомих людей Черкащини, історію населених пунктів, хроніка краєзнавчих заходів, інформація про досвід організації дослідницької роботи. Увагу привертають такі рубрики як «Історія міст і сіл Черкащини», «Історія краю в особах». Їх автори – члени Національної спілки краєзнавців України та аматори краєзнавчої справи.

Видання розраховане на широку читачську аудиторію, передусім – науковців, освітян, працівників культури, студентів, всіх, хто шанує славу історію краю та людей, що її творили.

Хроніка 2000 : укр. культурологічний альманах / ред. кол.: Ю. Буряк (гол. ред.), І. Верба, М. Жулинський [та ін.]. – К. : Фонд сприяння розвитку мистецтв, 2001. – Вип. 45–46 : Черкаський край – земля Богдана і Тараса. – 656 с.

Книга ця своєрідна. Це не туристичний путівник і не опис-реєстр примітних пам'яток краю, а здебільшого справжні наукові розробки, з яких довідуємось багато нового про долю черкаської землі, її окремих міст і селищ, людей славетних.

З неї ми довідуємося, як вів битви Богдан Хмельницький (подається стислий виклад всієї війни під його проводом), про старі українські козацькі роди – Полуботків, Мировичів, Свічок, про козацький рід Симиренків – у подальшому незрівняних вчених-садівників, меценатів, про Шевченків рід – його родичів, про видатного художника Данила Нарбута.

Матеріали різноманітні, їх пов'язує те, що всі вони – про черкаську землю, її людей, написані високохудожньо і правдиво.

Черкащина – духовності скарбниця / авт. кол.: В. Мельниченко, А. Морозов, В. Поліщук [та ін.] ; кер. проекту Л. Шитюк. – Черкаси : Бізнес-Стиль, 2009. – 328 с.

Книга «Черкащина духовності скарбниця» – це розповідь про історію та розвиток духовності землі Черкаської. Осяяна героїчними легендами і думами, освячена козацькою звитягою історична минувшина краю розкривається перед сучасниками яскравим самоцвітом таланту професійних і самодіяльних народних творчих колективів, самобутніх майстрів декоративно-прикладного мистецтва, поетів, художників, композиторів, історичних та культурних діячів, які з прадавніх часів величають Черкащину, є її славою і гордістю. Кожна сторінка книги – це пісня-присвята духовним цінностям Черкащини, прекрасним людям, які їх створюють і плекають. Всі подані матеріали супроводжуються яскравими кольоровими світлинами.

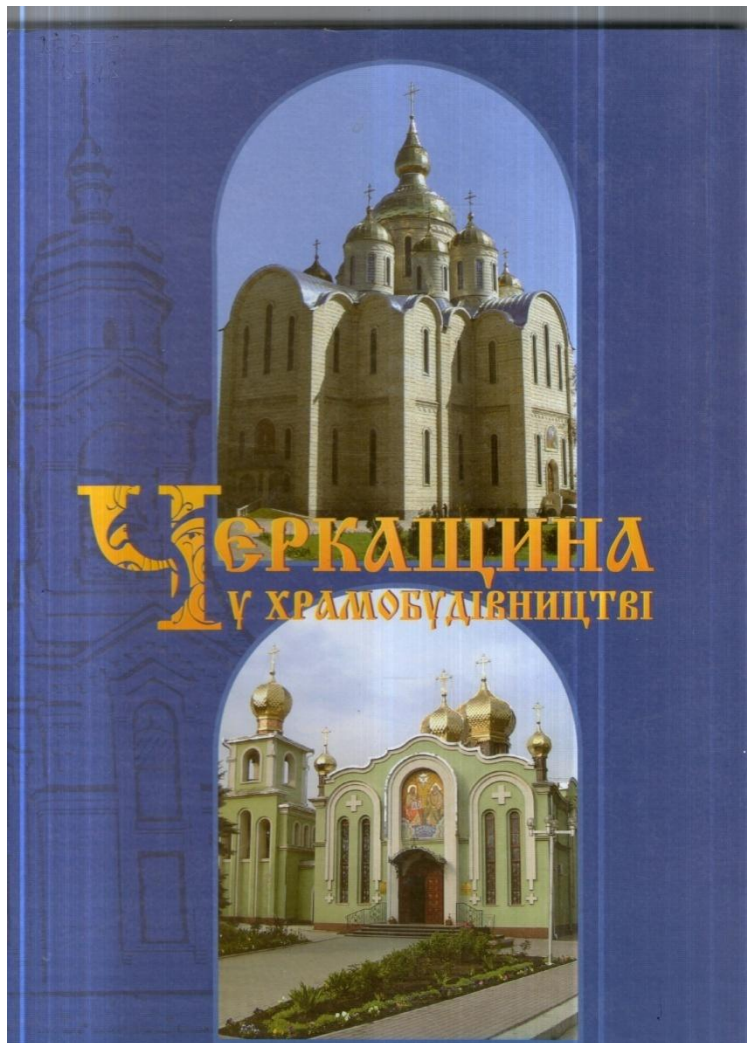
Жива традиція : майстри народного мистецтва Черкащини : мистецьке видання / упор.: О. В. Теліженко, Т. М. Теліженко. – Черкаси : Бізнес-Стиль, 2009. – 238 с.

Видання «Жива традиція : майстри народного мистецтва Черкащини» присвячене 55-й річниці утворення Черкаської області та 15-річчю діяльності Черкаського обласного осередку Національної Співки майстрів народного мистецтва України.

Різноманітна творчість майстрів сучасного народного декоративного мистецтва представлена в цьому виданні на органічному тлі історії розвитку кожного окремо взятого виду народного мистецтва Черкащини. Книга містить короткі біографічні дані кожного з майстрів, стислий мистецтвознавчий аналіз їх творчості, а також багато фотоматеріалів з життя колективів, виставок симпозіумів.

Альбом буде корисний для всіх, хто цікавиться традиційним і сучасним народним мистецтвом, вивчає, творить чи популяризує матеріальну культуру України.

Черкащина у храмовбудівництві : науково-красознавче видання / ред. кол. та упор. Левицька Е. А., Барчук А. В., Калиновська Т. С. – Черкаси : видавник Чабаненко Ю., 2008. – 252 с.

Видання «Черкащина у храмовбудівництві» знайомить з давніми та сучасними культовими спорудами, які належать представникам різних релігій.

До книги включені фотоілюстрації та інформація про храми, церкви, костьоли, монастирі, молитовні будинки, тощо. Матеріал згруповано за приналежністю храмів до релігійних конфесій.

Окремий розділ «Втрачені святині» присвячений зруйнованим храмам деяких регіонів Черкащини. З 1919 по 1969 рік на території Черкаської області органами радянської влади було припинено діяльність 10 православних та 2 старообрядних монастирів, близько 700 православних та 4 старообрядних храмів, 10 католицьких костелів та 60 синагог. Із здобуттям Україною незалежності остаточно припинилось переслідування віруючих, закриття та руйнування храмів.

Видання розраховане на широке коло читачів.

Мандри Україною. Золота підкова Черкащини : путівник / Черкаський благодійний фонд «Золота підкова» ; гол. ред. О. Черевко ; кер. проекту Н. Сулова ; авт. кол.: О. Самков, Н. Поліщук, М. Степанов ; фото З. Файн. – К. : ТОВ Комунікаційна агенція «Варта», 2007. – 232 с.

В цьому путівнику вперше за роки незалежності України подано узагальнені й водночас дуже конкретні відомості про найвизначніші археологічні, історико-культурні та архітектурні пам'ятки самобутнього краю – Черкащини.

Путівник ознайомить читача з унікальною історико-культурною спадщиною краю, зокрема з пам'ятками трипільської культури 3–4 тисячоліть до н. е., об'єктами гетьманської столиці Чигирина,

Шевченківськими місцями, шедевром садово-паркового мистецтва уманською «Софіївкою», пам'ятками містобудування, монументального, декоративно-ужиткового та інших видів мистецтва, що розкривають особливості національної культури та традицій українського народу.

Чудові фото викликають інтерес до Черкаського краю, а описані маловідомі факти та легенди допомагають доторкнутись до духовного багатства Черкащини.